

KRZYSZTOF J. CZYŻEWSKI

(Zamek Królewski na Wawelu)

MARCIN SZYMA

(Instytut Historii Sztuki UJ)

MAREK WALCZAK

(Instytut Historii Sztuki UJ)

„MADONNY JACKOWE”.
KULTOWE I ARTYSTYCZNE ASPEKTY
ALABASTROWYCH FIGUR W KRAKOWIE, PRZEMYŚLU
I LWOWIE¹

Abstrakt

Znana jest grupa trzech alabastrowych rzeźb Matki Boskiej z Dzieciątkiem związanych z kultem św. Jacka Odrowąża. Najstarsza, z lwowskiego konwentu dominikanów (od 1945 roku przechowywana w klasztorze Trójcy Świętej w Krakowie), powstała na Śląsku albo w Austrii przed rokiem 1401. Młodsza, zachowana w katedrze w Przemyślu, jest importem z Niderlandów, gdzie została wykonana ok. roku 1460, w klasztorze dominikanów w Krakowie przechowywana była do końca XVI wieku. Najmłodsza figura przechowywana jest od początku w konwencie krakowskim; powstała zapewne na miejscu ok. połowy XVI wieku. Nieprzeciętna ranga artystyczna, historyczna i religijna rzeźb każe zaliczyć je do najcenniejszych (i wciąż niedostatecznie poznanych) zabytków związanych z krakowskim konwentem predykanów.

Słowa kluczowe: dominikanie, legendy hagiograficzne, rzeźba gotycka, gotyk międzynarodowy, sztuka niderlandzka, ikonografia religijna, kult Matki Boskiej, religijność potrydencka